

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeteti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: urí-utca 9 sz.

(Szerkesztővel értekezhetni d. e. 8-9 és d. u. 1-2-ig.)

Kiadói iroda: Városház 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közzétett anyagok a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor esütőriükön estig.

Megjelenik minden vasárnapon.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

A vándorbot.

„Tied vagyok, tied hazám,
E szív, e lélek;
Kit szeretnék, ha tégedet
Nem szeretnék?”

Petőfi.

Bár minden magyar ember szívvel, lélekkel szerethetné hazáját; vajha minden hazafi fölthatalná Magyarországon az egyéni, és családi jólétet! Bár csak minden magyarnak a maga szakbeli képzettségéhez mért megfelelő állása, vállalkozásával arányos jövedelme, szorgalmával arányban álló keresete, tisztességes haszna lehetne!

Bár csak minden községben azon volnának az előjáró, értelmesebb és vagyonosabb emberek, irányadó férfiak, hogy a községnek egyetlen egy tagja se legyen dologkerülő henye, de ne legyen egyetlen munkabíró oly tagja sem, aki munkát ne kapjon s ezáltal munkabért; azon lennének, hogy minden tagja a községnek, ha valamely iparágat üz, anynyi munkával láttassék el, amennyinek béréből, egyenértékéből hábir szerényen is, de tisztességesen megélhet; az iskolázott embereknek is ha tehetségeiket és munkásságukat a községnek szentelik, adjanak képzettségüknek megfelelő állást; azon is kell lenni, hogy a község lakossága vagyoni viszonyaihoz mérten kereskedelmi czikkekkal elláttassék, de főlős számú kereskedői üzletek engedélyezése által a kereskedői testület ne szenvedjen anyagi károkat; gondoskodni kell arról is, hogy a község minden szegény tagja, hábir szegényes is, de tisztességes ruházattal okvetlenül

el legyen látva, hogy rongyokba burkolt nyomorékok az utcán ne kóboroljanak, ne kolduljanak s ne botránykoztassák az emberbaráti morális törvények tisztelőit, — a vagyonosabb emberek tartanak fenn községükben oly kényszer-jótekonysági egyesületet, melynek főadata, a munkaképes községi tagoknak munkába helyezése iránt gondoskodni, — kik ha nem akarnának munkába lépni, hanem csavarogni, úgy zárassanak el böjtöltetéssel mindaddig míg maguk kéri a munkába helyezést; — a munkaképtelenek és családtalan beteg községi tagok elhelyezéséről, ellátásáról s ápolásáról szintén ez a jótekonysági egyesület gondoskodhatnék!

Vidéki községből csak munkaképes, vagy vagyonos embereket szabad fölvenni, nehogy a község terhére váljanak. Egy szóval azon kell lenni a községek előkelőségeinek, hogy tagjait a községnek lekösse, magához vonzza mint a delejerő a vonzalmas anyagot, azért is, hogy számra nagyobb, erősebb, hatalmasabb s a szellemi és anyagi munkaerők fölhasználása által vagyonosabb, gazdagabb lehessen! A lelkészeknek, előjárósági tagoknak, tisztviselőknél s egyáltalán az iskolavégzett embereknek, valamint a tapasztaltabb és vagyonosabb embereknek rendszerint jelentékeny, sőt döntő befolyásuk szokott lenni a községi tagok összeségére.

Ezt a befolyást nem megosztani, elforgásolni, hanem egyesíteni és együtt tartani szükséges, ha nagy czélokért küzdeni és sikeres eredményeket biztosítani akarunk. Nem szabad pártokra forgásolni e ható, irányadó erőket; nem szabad megengedni, hogy irigykedés, sértett hiúság, szereplési

viszketeg, nagyzási hóbort, személyeskedő ellenszenv szétrobbantsák a közjólét és boldogulás elérésére szövetkező tényezőket. Minden községben így kellene gondolkodni az intézőknél s bizonyára minden állami támogatás, protekció nélkül is nagy eredményeket lehetne elérni; de legkisebb eredményül elérhetnék azt, hogy a község minden egyes tagja, viszonylagosan meg volna elégedve, mert nem kellene koplalnia, nem az éhenhalástól félnie!

A községek az ország testének véredényei. A milyen a községi élet, olyan az ország társadalmi, nemzetgazdasági és politikai helyzete, olyan a haza sorsa.

Bizonyosra veheti bárki, hogy annak az embernek, akinek valamely községben jó sorsa van, tisztességesen megélhet az ő tevékenysége által, — ninesen vágyódása se másik községbe, se más államba átköltözködni. Látjuk ezt a mi letelepedett zsidóinknál is, a kiknek eszök ágában sincsen a szép Magyarországból visszaköltözködni Palestinába! Azt tartja egy közmondás, hogy valamely új város vagy új ház akkor lesz előttünk kedvessé, ha abban megtaláltuk ama zugocskát, melyben várost és házat elfeledhetünk. Vagyis ha sorsunkkal megelégedhetünk, mert nem rémit el a létfenntartási bizonytalan végű küzdelem.

Alig festhetni a haza sorsának fényes és dicső jövőt, az országnak virágzást és hatalmat, — ha tekintetbe vesszük, hogy az egyes községekből mily nagy arányokban folyik a külföldre és kivált az Amerikába kivándorlás.

Régi dolog már ez a kivándorlás, mely a tul-

TÁRCZA.

A nap dicsérete.

Egy istent, egy napot imádok,
A nap az alkotó maga,
Ragyogó nyár, sugar világot
Pajkos tündérek évszaka.
Te himezesz sok fényes álmot,
Rejtelmes nyári éjszaka.
Tündérsereg lebeg az erdőn,
Manók nyargalnak a röpke szellőn.

Beteg szív, fásult, léha, száraz,
Ki rózsáid közt sem hevül.
Kell számos üdv, erő? . . . A nyár az!
Ő alkot, éltet istenül.
Kit fájdalom sötéten árnyaz,
Napod sugarán felderül.
Békíts ki emberrel, világgal,
Teljek be óh, nyár, fénysugárral! . .

Szeptember, eszöndes őszi hónap,
Kis hittet, fázva zengelek,
Siratlak, eltűnt, ragyogó nap,
Vérem kezd hűlni, szenvedek.
Elmém a szürke, zord valónak
Hódo! meg, kétkedik, beteg.
Köd, lomha köd, szívem lakója,
Elvitte jó kedvét a gölya.

Reviczky Gyula. *)

Hogyan készül a színmű?

(Kisded elbeszélés.)

— Magyarázza meg nekem kedves Doctor, miként van az, hogy önök íróasztalukhoz ülnek, papírt, tintát, tollat vesznek elő — és azt mondják: Csináljunk egy vígjátékot. Ezt el kell mondania — mert nem értem, és ön tudja, hogy mindent akarok érteni.

— Mindent, asszonyom? — Ez sok!

— Legalább a mi érdekel, — és ez érdekel; sokat gondolkodtam felette, — a gondolkodás végre is migraine-t okozott — s okosabb nem lettem.

— „Pedig nagyon egyszerű — asszonyom.* Ha ön himzést akar készíteni — elmegy a divateszernokba — vesz egy elkezdett himzés-mintát és befejezi. Így vagyunk mi is. Mi ilesőbban szerezzük meg a mintát mások elményeiből, néha drágábban ha saját tapasztalásunk árán kell vennünk. A megkezdett eseményt aztán a befejezésig tovább írjuk. Ez minden, és sommi, a mint valaki érti vagy nem.

— „Ön kiálthatatlan, doktor* — vádol a szép hölgy és cipőcskéivel türelmetlenül dobol a szönyegen. — Ez talány mások számára — én egy esetet akarok hallani.

— Tehát egy eset! — Igen, — ez könnyen van mondva, de — — — ah — igaz, van egy vígjátéki tervezetem — hábir nem sokat ér is — esetnek elég jó lesz.

— „Bravó! — egy történet! — Ki a hölgy, ki benne szerepel?”

— „A név mellékes; egy nagyon szeretetre méltó kis barna — villogó fekete szemekkel, duzzadó ajkak-
khl, piros arccsal és kis lipu kezekkel — majdnem oly szépok, mint az önéi. — Csak jogyi hibája volt. Egy fiatal ember iránt érdeklődött, ki — megfoghatatlan

módon — dacára mindazon kedveskedéseknek, melylye i elhalmozták, barátságos tekinteteknek, melyeket a leány reá vesztegetett, éppen nem mutatott színt, — mindezek hatás nélkül voltak. Szerénység volt? Vagy talán már szíve más által volt meghódítva? Szóval, a kedves Laura hiába epekedett. Az ifju nem szerette őt. Mikor mind-
ezt láttam — elhatároztam, hogy a gyenge virágon segíteni kell és szerelméből kigyógyítani.

Nemsokára ezen határozatom után, találkoztunk Laura és én, — ő róla beszéltünk. Én szerfelett dicsértem, magasztaltam jellemét, képességét, tudományát, mindig gondos toillettejét, férfias szépségét és — pá-ró k a j á t! —

„Parókája van?”

„Természetesen, szép barátnóm. Nem tudja ön ezt? Armin mint az egész város tudja, a legszebb és legdrágább parókát viseli; a milyen csak létezhetik.”

— És este?”

— „Lereszi és hálósapkát visel.” — — —

— „Elképzelheti asszonyom, hogy Laura szemei nem villogtak többé, s ajkai összecuszkodtak, midőn ezen éresülés után a szép Arminnal találkozott. Szerelméből kigyógyul; a leány megveté a fiatal embert, ki tetszeni merészt neki.

— „Pisans, — kedves doktor! — ki az a Laura?”

— Azt nem mondhatom meg önnek — mert addig a történet igaz. Itt végződik a példái vett eset . . . No, most ebből alakíthatunk színműt, ha tovább fűzzük. Folytassuk tehát:

„A sokat ócsárolt hős tulajdonképen jószívű ifju, s csak elkényeztetve volt a nők által szépségeért. Midőn észreverte Laura modorának változását, elkezdett duzzogni, bészankodott, és — a mit a leány kedves szeretetre méltósága ki nem vivot, — sikerült az hideg tartózkodásának. Armin annyira szerelmes lett a daczos

*) A korán elhunyt költő hátramaradt költeményeiből, melyet Fekete Józsefnek barátsága jeléül küldött s halála előtt négy nappal írt a kórágyon.

népesülő Európából benépesített már más 3 világrészt, de leginkább Amerikát. Eleinte a vallásfelekezeti háborúk, üldözések miatt emigráltak a népek; utóbb Amerika mesés kincsbányái vonzották az elszegényülő európaiakat; majd az amerikai függetlenségi háború sikerével kivívott politikai szabadság szerzett bevándorlókat kivált Észak-Amerikába. A kivándorlások Európából egyre növekvő arányokat öltenek s ami leginkább elszomorító jelenségül tekintendő: Magyarországból is mind sűrűbbé válik a kiköltözés; noha nekünk nagy vidékeink vannak, melyek benépesítést igényelnének, de nem bírunk telepíteni! Mutatja ezt a csángók betelepítésének ügye is. Szerencsétlenek vagyunk e részben s nagyon is sajnálatra méltók, mert hiszen nem vagyunk oly nagy nemzet, melynek a túlnépesedés ellen kellene panaszolkodnia. Nálunk minden magyarra szükség van s minden egyesnek elköltözése veszteség a nemzeti ügyre. Csakhogy oly politikát kellene gyakorolnunk, mely lekösse a magyar embert az ő szülőföldjéhez, hazájához, nemzetéhez. Itt rejlik a legfőbb hiba, a hazafiatlansági bűn, hogy kormányaink ily politikát nem üznek; de sőt mintegy kényszerítik a honpolgárokat, hogy kezükbe vegyék vagy a koldusbotot és tarisznyát s koldulva járák össze a magyar hazát, emberbarátainak házait, vagy pedig fölszedjék sátorfáikat, megfogják a vándorbotot s Magyarországot megszegényítésére, tömegesen kiköltözzenek idegen országokba, leginkább Amerikába!

Vármegyénkben csak a legutóbbi évek alatt is úgy egyesek, mint egész családok megdőbentő számmal költöztek el idegen földre.

Kik ennek a szomorú állapotnak az előidézői?

Elég politikai szabadságunk van ez idő szerint; az ok tehát, mely a kivándorlásra ösztönöz, nem itt található. Amerikából sűrűen érkeznek a tudósítások, hogy ottan nemcsak a mesés hírű kincsbányák ürültek ki, hanem az ipari foglalkozások terén is oly nagy verseny, hogy boldogulni nagy ritkán s megélni is csak nehezen lehet. Nincsenek nálunk vallási üldözések sem, amik elősegítenék a kivándorlási áramlatot.

Más okot nem lehet elfogadni mint egy részről a nyomasztó közterheket és a népnek a szabad uzsoráskodás következtében elszegényedtségét, — másrészt az itt uralgó gazdasági és ipari pangást, melyek oly ónsúlylyal nehezülnek a magyar nép vállaira, hogy kétségbeesésében nem lát reményt a közeli jövőben lehető boldogulásra. Tár-

sadalmi életünk is oly sivár, a szűkkeblű önzés és erkölcsi romlottság oly nagy terjedelmű, hogy nem számíthat már senki embertársainak, polgár- és honfitársainak felebaráti segélyére, jóakarati támogatására. Egyes községek lakói között az ellenségeskedések, pártoskodások, gyűlölködések oly mérveket öltenek, hogy míg igen sokan egymástól szeretnék elvonni az éltető nap melegét, mások meg az ellenvéleményüket képesek volnának egy kanálnyi vízben is előlni s megtagadni tőlük a segélyt, ha csak egy falatnyi kenyérral megmenthetnék is!

Ily körülmények között ki vehetné rossz néven ha az akár társadalmilag, akár politikailag vagy gazdaságilag üldözöttek, innen szülőföldjükről, hazájukból, honfitársaik közül menekülni igyekeznek s óhajtanak?!

Kormányunk is megfoghatatlan közönnyel nézi a kiköltözéseket, legfeljebb azzal éri be, hogy a már nagyon is vakmerően működő kivándorlási ügynökökre rámutat, vagy ilyenek elfogatását elrendeli. Ez ugyan nem elegendő magyar nemzeti szempontokból az üdvösségre. Ily félrendszabályokkal soha sem fogjuk a kivándorlásokat megszüntetni. Pedig itt volna ám ideje, hogy a nemzeti létszám folytonos lecsapolásának vége vettesék; mert különben mint az oldott kéve, — állami főnnállásunk ezredik évére — könnyen széthullhatik nemzetünk.

Az sem elegendő, ha kényszereszközök alkalmazásával akarnók megakadályozni a kivándorlást. Itt a községeknek és az állami kormányzatnak össze kell tartaniok arra nézve, hogy a magyarországi községek köteleibe tartozó állampolgároknak biztosítassanak megélhetésük feltételei, hogy a magyar polgárok megelégedettek lehessenek ide haza!

Hiába hivatkozunk Vörösmartynkra, hogy „hazádnak rendületlenül légy híve, oh magyar — a nagy világon e kívül, nincsen számodra hely; áldjon vagy verjen sors keze: itt élned halnod kell!” Hiába mondjuk hogy Kerényi ezt írta a távolból: „Vágyam egy: bölcsöm honába térni boldogul — csak egy kis darab magyar föld siri ágyamul!” — Hiába biztatunk Garayval: „Magyar hölgynek születél áldd érte sorsodat! magyar hölgynek születni nagy és szép gondolat!” — De sőt magát a hazát is hiába vigasztaljuk jó Lisznyayval: „Édes hazám ne légy olyan szomorú, Jó az Isten majd eloszlik a ború: A sötét felhőből a nap szépen kigyul; S rád az áldás béke csöndes esője hul. Vigadj hazám! szivem szentje,

Legdrágábbja: A szomorú fűzfának is Van virága!” Hiába hangoztatjuk: „Extra hungariam non est vita!”

Hiába minden biztatás, minden lelkesítés, minden költői hangulat, ha egyszer a prózai élet fájó nyomorúsága keseríti a szíveket, gyötri testünket s a közeli elpusztulás aggodalma tépi agyunkat, nyugtalanítja lelkünket és nincsen emberbarát, nincs pártfogó, nincs atyai gondviselés a kormány részéről, mikben a kétségbeesett emberek megfogódzkodva, megpihenhethének legalább addig, amíg új erőt és új reményt gyűjthetnének a további életküzdelmekhez!

Csakhogy ezt a helyzetet föl kellene tudni fogni, megérteni, átérzeni!!!

Akik ma gazdagok, jómoduak; nem gondolnak arra, hogy ha a nemzet mindegyre fogy mint az égő gyertyaszál, az is elerőtlenül s a legelső válságokban megtörik és akkor az ő gazdagságuk is problematikussá válik s ha ők nem, a maradékaik oly szegények lehetnek, mint akiknek megmentésétől ma ők tagadták meg szívtelenül a segélyt s adtak kezükbe — vándorbotot!

Mindenyájan vándorlók vagyunk ez életben a földön; de lehetetlen hogy az emberek szívtelenségét az isteni gondviselés meg ne büntesse. Ha nem nem a más világról akarok ez uttal szólni, de igen arról, hogy vegyék szívökre a községek előljárói, a községi ügyek intézői és vegye lelkére a kormány is, ha a nemzetet pusztulni engedik, ha a népet arra kényszerítik, hogy szeretett hazájából elköltözzön kelljen s ha a koldusbot és vándorbot közül inkább ez utóbbit választja!

Nagy felelősséggel tartoznak a közügyek élén állók, még nagyobb a kormányférfiak. Ne vigyék lelköket a nemzeti elátkozás gehennájára..

Ragadják ki — üdvös és gyors intézkedésekkel — a kivándorolni készülő kezeiből a vándorbotot!

Antaeus.

Belföldi szemle.

— Egy nyaraló három kugligolyóért nyerni vágyóknak új találmány. Mint a „Budapesti Hírlap” írja. — Vasárnap a kispesti korezmában — rendezt a versenyt, a nyaraló tulajdonosa. A verseny megállapodásaira vonatkozó okiratokat már letette a verseny-bíró-ság kezébe. E hó 28-án megkezdődik a dobálás szután folytatják egész augusztus végeig mindennap a Bódy-féle kispesti vendéglőben. A versenynek pontos feltételei vannak. Három dob mindenki s az a győztes a ki legtöbbet talál. Ha többen lesznek kik egyenlő számú bábót ütöt-

leányba, a mint csak egy fiatal ember valaha szerelmes lehetett. Végre is elhatározta megtenni a döntő lépést, hogy Laura kezét és evvel együtt szívét is megnyerje. Vasárnap délelőtt volt; — mialatt Laura egész ártatlanságában Heine „dalok könyv-ét” olvasgatta és különösen azt a régi történetet, mely örökké új marad, saját sorsával összehasonlította — a szobaleány a szegény Armin látogatását jelenté.

Szalárd léptekkel lépett be a szobába, semmi egyébre nem gondolva, mint szerelmére. Laura pirral borított arccal üdvözölte, semmi egyébre nem gondolva, mint — hősünk parókájára.

— „Az utálatos! Még csak meg sem zavarodik; az utolsó bárlól eseveg, melyen Laura minden cotillon jelvényét neki ajándékozta Természetesen akkor még nem tudta. — Ah! — Most meg éppen az N-né ebédjére emlékezteti, melynél a szerelmes leány elcseserte a jegyeket és így — egészen véletlenül ifja mellé jutott. Csakhogy az akkor nem úgy volt értve — sőt ha úgy lett volna is — most egészen másképp alakult a helyzet. Laura, ki különben oly jó lelkű és szívű leányka, most boszut tervezett.

Armin esküszik, hogy Laurája elbájoló.

— „Kiméljen meg hizelgéseitől!” — mondja Laura. — „Nem, nem. Ön ma elragadóbb — mint valaha. — Esküszöm a próféta szakállára!” — „Török eskü!” — Különben igaza van, a törökök teljes szakállt viselnek, és a fejükön — turbánt.” — „Persze — de én ép úgy esküdhettem volna Zeüsre is.”

„Vagy éppen Absolon hajára is?”

„Miért ne” — viszonzá nevetve ez, és öntetszőleg merítette ujjait dus barna hajába. — „Absolon hajába is — ha ön ezen esküt erősebbnek tartja.”

„És ha az eskü oly tartós és erős mint az ön hajja. Vigyázzon. A híres hajzattal Absolon póru jár.”

Egy fa ágain fűgve maradt, és üldözői által agyonveretett. En azonban

„Semmi esetre! — önök nem kell e miatt félnie.”

— Nem — — de mi kifogása van a hajam ellen?

— Semmi — éppen semmi. — A leány reszketett a benső haragtól, melyet e szemtelenség felett érzett. Semmi, tisztelt barátom, az épen oly értékes, mint szokott kifejezései, hogy engem bájolóknak tart.

— Biz ér is annyit — mert én szeretem — én imádom önt!

Mily szépen hangzott ez! Mily csinos volt az ifju! Oh, az a szörnyű paróka! — — Laura biborvörös lett és felugrott; ingadozott s az asztal szélébe kellett fogódznia, nehogy eleessék. Mikor beszélni kezdé, úgy érezte, mintha fojtogatnák, oly nehezen jöttek ki torkán a hangok.

— Ah! — Ön szeret engem, — tenne-e kedvemre valamit ezen szeretetből?

— A mit akarsz, — angyalom! . . .

— Még semmi „te”, ha szabad kérnem. — Oh, az én kérésem bohó, de feleletemet a szerint, s csak azután kapja, — ha előttem egy jelenetet eljátszik. — „Meneküljön!” — meneküljön! Üldözői nyomában. — Ön Absolon, — ez a szoba az erdő és itt előre nyújtott kezem a fa, a nevezetes fa.

— Komolyan mondja, kisasszony?

— A legkomolyabban, — oly szent igaz, mint hogy ön engem szeret.

— Tehát?

— Akkor hát — jól van.

Armin elkezd futni; a leány kis ujjai megérintették haját, de nem merte erősen megfogni.

— Még egyszer, ha szabad kérni. Az üldözött újra fut.

— „Roppant erősen áll a parókája. Most pedig már kicsit megtéptem.”

— Kérem, még csak egyszer. — Várj, te színelő! Nem fogsz szabadulni. Bátorság! — Boszu! Ismét haladni kénytelen. Most a leány, hogy előtte elmege, belekapaszkodik a hajába és huzza, tépi.

— Jaj! — — Ön kihuzza a hajamat! —

— „Ügy sem fáj önnek” — Laura hatalmasan

ránézgálja megint az ifju haját, — a parókát okvetlenül le akarja rántani.

— K e g y e l e m, i r g a l o m! — Még a fejemet is leszakítja.

De a kis ujjak egyre dühösen tépik a haját. A szerencsétlen jajgat; Laura toporzékol és nevet.

— De leány, mit csinálsz? — kiáltja a belépő nagybácsi meglepetve. (Laura nevelő-atyja és gyámja volt.)

— Semmi igazságtalanságot bácsi. Ez az ur szerelmet esküszik nekem a hajára, és én meggyőződom esküje valódiságáról.

— De ez átkozottul fáj, Laura! — —

A fiatal leány ismét megezibálja a dúsz hajzatot.

— Jaj! — Jaj! —

— Hisz semmit sem fáj, uram, — ejnye! a parókája ugyan jól van megkészítve.

— Paróka? — Nekem ugyan semmiféle parókám sincs.

Laura szabadon ereszti a szegényt.

Hogyan? A bácsi mondta nekem, hogy ön parókát visel.

Most a nagybácsira került a sor, hogy zavarba jöjjön; „Bocsásson meg uram, én elbeszéltem Laurának e mesét, mert hm, hm! — —

— Mert én akkor még vak voltam, és Laura szeretett, — felelé az észere tért barátunk.

Ujjongás — ölelkezés — csókok — eljegyzés!! — — — — —

— — — — —

„És mikor lesz az esküvő, doctor? — Laurája pompás leány; meg kell, hogy ismertessen vele.”

„Ah — asszonyom, akkor várnia kell, vajjon N kisasszony fogja-e játszani e szerepet, — meretezen utóbbi része történetemnek — éppen a vigjáték.”

Irta: HY—SZYAF-E-NE.

tek le, a három dobásra, azok közt a verseny újra kezdődik a nyaralóért. A golyónak kirepülésekor deszkát kell érn, nem szabad „vándorolni”. A verseny lefolyására a községi előjárásról az kiküldöttje fog felügyelni. Minden egyes dobásra jegyet kell váltani, egy jegy ára 50 kr. Valószínű, hogy a nagy kugli — matadorja tömegesen vándorolnak Kispestre, mert nem rossz dolog 1 frt. 50 kr-ért Kispeszen villatulajdonos lehetni. A dolgok veleje mégis a reklám és biztos nyereség a — vendéglőstre.

— **Részeg elefánt.** Az Elbach-féle állatsereglet, mely nem sokára Szombathelyre megy, most Sopronban működik. Innen írják a „Dunántul”-nak. Midőn a napokban a bécsi Praterben az állatsereglet igazgatója névnapját ünnepelte a menageria díszbe, a hatalmas elefánt, Jolly, is részt vett a lakomán s gazdája neki is jó napot kívánt szerezni a dupla sörből. De az elefánt az adott sörrel nem elégedvén meg a mellette levő sörös hordó fenekét kiütötte s kiszörpölte az egész hordó sört. A legnagyobb baj az volt, hogy az előadás elmaradt, a Jolly elefánt ur merő áltába eldült és csak másnap bírt a sör mámorából fölébredni; de még akkor is kilátáztott — az elefántmámor.

— **Kossuth diszpolgár Szombathelyen.** Hübner János Szombathely városi tanácsos szép és rövid beszédben kiemelte Kossuth Lajos érdemeit, irántai ragaszkodását és javaslatba hozta a többi városokkal sorakozni és Kossuth Lajost a nagy hazafit városuk diszpolgárává választani. Most már Kőszeg városán a sor — csatlakozni e szép eszméhez! — Legalább tudják meg — hogy Kőszeg városa él, es lelkesedni is tud!

— **A ki a villámmal tréfál.** Galgóczi levelező írja hogy e hó 20-án a szabadban dolgozó munkások fak alá menekültek a vihar elől. Egyik a ki tréfára mindig kész ember volt, a mikor többször vilámlott mellére üve fölkialtott! „Ide üss, ha tudsz!” Alig hogy kimondta a szavakat, újra villámlott s bele ütött a fába, a legényt leterítette, ki szörnyet halt.

— **Paks veszedelme.** Épp most két esztendeje, hogy 300 bucsus a Duna hullámaiban lelte sírját; és azóta is több ízben volt tűz; de oly óriási tűz, mint Julius 20-án volt írja a „Budapesti Hírlap” tudósítója, paksiak nem emékeznek. D. u. 2 óra 40 perczkor óriási viharban kenyérsütés közben kigyulladt, este 7 óráig 411 ház mellékpületekkel együtt elégett. Emberélet is esett áldozatul.

— **Törpék.** Zala megye község Barkely egyik paraszt családjában — mint a Híradó írja — 100-108 centimeter magas törpe van. Hat gyermekük van a szülőknek, három normalis növésű. A törpék közt az egyik leány; életkoruk: 25, 28 és 30 év.

— **Kincset talált** Apakida községében. Kolozs-vártól nem messze, néhány cigány-napszámos. Századokkal ezelőtt elhalt hazafias fejedelmek halotti ékességei voltak. A mely tárgyakért az erdélyi muzeum-egyesület fizetett 7036 frt. 43 kr. — egy harmad a találokat — egy harmad a kincstárt — egy harmad az Apakida községet illeti meg.

— **Sopron-ból** tudatják hogy a ezenki ezukorgyár egyik tisztviselője, Pfeiler Károly, öngyilkossá lett. Revolverrel agyonlőtte magát. Tettének oka szerencsétlen szerelem.

— **Egészséges világ** van Biharmegyében. Van ott egy tulnyomólag oláh község Oláh-Homorog, a melyben 100 lelket számlál — két és fél hó alatt egyetlen ember sem halt meg. A kántor el is felejté a halotti éneket; boldog kántor! legalább ő rá se kerül a sor.

Külföldi szemle.

— **A párisi kiállítást** az első tizhét alatt 7,991,806 ember látogatta.

— **Franciaországi mozgalmak.** Nem csak a magyarok megjelenése vonta magára a közfigyelmet — hanem a közelgő választás iránt is nagy az érdeklődés Párisban, nem csak a magyarok bírnak heves vitát kifejtetni, — de a francia parlamentben sem élnek válogatott szövirágokkal, hanem egymást gazemberezik. A választás nagyon élénknek ígérkezik. Constans belügyminiszter nem engedí a Boulangerpártnak győzelmét, hanem zsandárkard és katonaság puskája lesz a rendre utasító orvosi szer.

— **Szerbiai események.** Milán király reggel Belgrádba érkezett f. hó 24-én miniszterei kíséretében. A pályaudvaron megjelentek: Sándor király, miniszterek és főpapság. Milán kétszer megcsókolta fiát, ki nagy örömmel fogadta atyját. Az új Metropolitához szép beszédet tartott Milán. — A hosszú utazás fáradalmi meg-sorványították Milán királyt.

Helyi és vidéki hírek.

— **Személyi hírek** Föt. Kroller Miksa benvezés igazgató tanár ur Párisból, hol a kiállítást látogatta volt meg városunkba visszatért. — Föt. Stengel Polykárp gymnáziumi tanár ur innen Kis-Czellre helyeztetvén városunktól a napokban bucsut vesz. — Pados Gábor rk. elemi iskolai igazgató tanító ur Kröpina-Geplitzből haza érkezett. — Lapunk szerkesztőjének édes anyja özv. Csorba Józsefné úrnő, ki itt látogatásban volt, tegnap elutazott.

— **Az országos vásár** mult hétfőn eléggé látogatottnak mondható s arra az időjárás is igen kedvezett. Voltak iparosok, kik jó vásárt csináltak, egyesek mint hallottuk, várakozáson fölül. A barom-vásárra fölhajtott szarvasmarha: 996; ló: 140. Eladatott szarvasmarha: 526, ló: 88; ami elég kedvező forgalmat bizonyít annak daczára, hogy Sopronmegyéből érkező marhákat a

hibás és reánk káros intézkedés folytán Kethelytől az ott felállítva volt esendőörök visszahajtani parancsolták noha hivatalosan is constatálva lett, miként a Sopronmegyei barmok közt uralgott száj- és körömfájás megszünt és így az elzárásnak értelme sem lehetett. Ezen eljárás miatt a visszaszorított sopronmegyei fölhajtók rendkívül méltatlankodtak és dühösködve szidták az intézkedő köröket károsodásuk miatt. A vásár kedvező lefolyását hátráltatta a Nemes-Csoó fölé előhuzódó füst-felhő s azon híresztelés, hogy Pusztá-Csoó ég. Tűzoltóink egy része szintén kivonult, csak midőn meggyőződtek, hogy a tűz távolabb van, — tértek vissza. Tehenek és tulokok igen jó áron keltek; a sertés-vásár is kedvező volt. A jó idő folytán a kirakodó vásár is eltartott estig. Népforgalom a szokottnál gyérebb volt; de miután a gazdák már gabonából is árulhattak, a vételkedv emelkedettnek jelentkezett. Mindenki igyekezett vásárfiával megakadni s alig lehetett látni embert a vásárbán üres kézzel járni kelni. A cigánypesenyé sőtök sátoráiban is igen élénk volt a forgalom s nemcsak a korezmák és vendéglők valának látogatottak, hanem a megsaporodott bormérések szabói és kapualjai is tömve voltak. Nem lehetett tehát át'ag véve panasz a vásár ellen, noha egyesek megszokták panaszkodni akkor is ha minden üres tárczájukat tele tömték is a vásár alkalmából!

— **Futtatás.** Mint értesültünk, fog az itt állomásozó Radetzky-féle 5-ik huszárezred rendes évi futtatása még Kőszegen megtartatni; még pedig a Fertő-Szt.-Miklósi hadgyakorlatra vonulása előtti hetében.

— **A „Concordia” dalegylet** augusztus 20-án nyári ünnepélyt rendez.

† **Halálozás.** Grosinger János pékmester régi polgár 70 éves korában elhalálozott. Temetése f. hó 24-én délután 5 órakor ment végbe. Béke poraira!

— **Hírek a járásbírósból.** Szluha Dénes királyi járásbíró ur augusztus 5-én kezdte meg szabadságidejét. A megüresült albirói állásra bír szerint Borecsky Béla ur helyezettnek át Felső-Eörből. Decker János telekkönyvvezető ur szintén augusztus 5-én megy szabadságra. Vajha a restanciákat is szabadjára bocsájtanak már a fiókok közül!

† **Halálozás.** Kirchner Mihály ismert cipésmester, ki már évek óta beteg volt, hosszas szenvedés után tegnapelőtt délután meghalt. Temetése ma lesz.

— **Kivándorlás.** Városunkból tegnap Müller és Uhlreich cipésmesterek családjikkal együtt Amerikába vándoroltak. Mint halljuk, még többen is szándékoznak nálunk e példákat követni!

— **Iparossegédek mulatsága.** Mult vasárnapon tartották meg az iparossegédek nyári mulatságukat a városi vendéglő kerti helyiségeiben. A multság, melyet az iparosok pártfogoltak, eléggé látogatott volt s így a rendezőségnek még egyleti ezélokra fordítható tiszta jövedelme is maradt. A táncos ifjuságuk a csepregi második népzenekar játszotta a talpat csiklandozó nő-táncát. — Örvedetesen tapasztalható e multságból, hogy az iparossegédek közt szép egyetértés uralkodik!

— **Helyreigazítás.** A „Kőszeg és Vidéke” mult vasárnap számában a helyi hírek közt megjelent — reám nézve nagyon is hízogó közleményt kötelességemnek tartom a tárgyilagosságnak megfelelőleg helyre igazítani; — ugyanis a kérdéses kerületi átkebelezési ügyben én sehol sem közben nem jártam, sem elintézésére legkisebb befolyást nem gyakoroltam, miután a javaslat e gy h a - gulag lett elfogadva. Kőszeg, 1889 július hó 26-án.

Tuczentaller Lajos.

— **Háboru esetére** nélkülözhetlen tanítók névsora másutt ki lett küldve a tanítókhoz mihez tartás végett — más megyékben. Vasvármegyében ez nem törtévé, a tanítók ezt igen rossz néven veszik. Ne búsuljanak, úgy sem lesz háboru — Vasvármegyében!

— **Faiskola ügyben** f. hó 20-ára lettek berendelve a járásból számosan a községi tanítók és bírák közül. A meghívók legtöbbjén a megjelenés órája kitűzve nem lett; mégis midőn tíz órára a szolgabíróságnál megjelentek, a fősolgabíró ur már elutazóban volt és csak német nyelven adta elő a faiskola kezelésére vonatkozó utasítást amiből a magyar tanítók egy árva szót sem értettek meg. A magyarázás előtt azonban a fősolgabíró urnak meg már el kellett utaznia. Így történt, hogy a legtöbb berendelt fél requasi bene gés'a tért haza — nagyon boszankodva az elvesztett idő és költségek miatt.

— **Öngyilkosságok.** Szerdán délután egy Pethő nevű honvéd káplár lőtte magát agyon és másnap reggel az 5 ik huszárezrednél szolgáló Steiner nevezetű közbuzár. Az okok eddig ismeretlenek. De feltehetjük, hogy az utolsó időben sűrűben történt szökések és ez a két öngyilkosság oka a nem igen nagy — rend.

— **Egyházmegyei változások:** Bery István Szt.-Elekre, Markovits Károly Rohoncra, Sziágyi Imre Dobronakra, Szallmayer János Letenyére, Gombás Elek Lentibe, Brezovits János Inczédre, Kollár József Német Szt.-Mihályra; — Barul József új áldozár Rábu-Szt.-Mihályra, Csárits József új áldozár Vizlendvára, Schmidt István új áldozár Csesztregre, Szilner József Salomvárra, és Tóth János új áldozár Bánok-Szt.-Györgyre helyeztetek segédlelkészi minőségben.

— **Földek bérbeadása.** Mult vasárnapon Nagy-Csömötén a vendéglőben nyilvános árverésen adtak berbe a hözéeg Eszterházy urodalmához tartozó e környékbeli szántó- és rétföldek.

— **Névmagyarosítás.** Dr. Stier József szombathelyi főbbi folyamodott, hogy fiainak Stier Frigyesnek és Richardnak vezeték neve Somlóra magyarossítsassék.

— **Tűz.** Patyon mult hétfőn a mi orsz. vásáruink alkalmával tűz ütött ki, melynek 2 lakóház és 12 pajta esett áldozatul.

— **Anna-bál.** Tarecsán ma tartják a rendesen sikerülni szokott Annabál. Városunkban is az Anna- napot több helyütt kedélyesen ünnepelték.

— **A soproni m. kir. állami felsőbb leányiskolában** a beiratások sepr. 2-án kezdődnek. Az intézetben járt 141 növendék; az I. osztályban 39; a II. 41; a III. 32; a IV. 20; az V. 7; a VI. osztályban 2. — Vallás szerint r. kat. 47; ág. ev. 55; helvétv. 1; izr. 38. — magyar nyelvű 81; német 60, — tandjentes volt 18. Sopron városi 101; megyebeli 21 és a többi vidéki.

— **Értesítés** a belakással összekötött kolozsvári kereskedelmi akadémiáról. 1. Célja az intézetnek. Tudományos és szakszerű kiképzése azon ifjaknak, kik a kereskedés, forgalom, közgazdaság vagy iparvállalatok terén, valamint az állami hivatalok azon ágainál óhajtanak alkalmazást nyerni, melyre ezen intézetet végzett ifjakat az 1883. évi, a tisztviselők minősítéséről szóló I. t. cz. illetékeseknek nyilvánítja. 2. Az intézet szervezete. E kereskedelmi akadémia áll 3 éves tanfolyamból, melynek bevégezése után az ifjak érettségi vizsgálatot tesznek. Az érettségi vizsgálatot letett ifjak katonai kötelezettségük kitöltésénél az egy éves önkéntességre vannak jogosítva. 3. Belakás. A kolozsvári kereskedelmi akadémia saját díszes új palotában van elhelyezve és ötven tanuló belakására van berendezve. A belakás a magasabb igényeket is kielégítő berendezésű. A belakó ifjak 300 frt díjért teljes ellátást kapnak, s betegség esetén az intézet orvosa által gyógykezeltetnek. A lakótermek kényelmesen vannak berendezve szellősök, világosak, gáz- és vízvezetékekkel vannak ellátva. A belakók meghatározott időkbén valamely idegen előnyelven társalognak, szórakozásukra pedig az ifjusági könyvtáron és olvasótermen kívül rendelkezésük alatt állanak a torna-, zongora-, vivő- és játszótermek, tekeasztal és egyéb játékeszközökkel. A felügyeletet az igazgató, két rendes tanár és 3 tanárjelölt teljesítik, kik mindnyájan az intézetben laknak. Azon szülők, kik fiaikat a belakásba felvétetni akarják, iskolai, ujra oltási és orvosi bizonyítványokkal s szülői kötelezvényekkel felszerelt folyamodásukat legkésőbb augusztus 15-ig az akadémia igazgatóságához küldjék be. 4. Felvétel és beiratás. A kereskedelmi akadémiába oly növendékek vétetnek fel, kik a gymn.-reál-, vagy polgári iskola négy alsó osztályát végezték. Az 1889/90 tanévi beiratások szeptember 1—6-ig eszközöltetnek. 5. Tandij egy évre 50—ötven frt, melynek fele szeptemberben, fele februárban fizetendő; továbbá 2 frt ifjusági könyvtárdíj. Az új tanulók 5 frt beiratási díjt is fizetnek. 6. Az 1887. XXII. t. cz. 4. és 5. §§. értelmében mindazon tanulók, kik életük 12 éveig nem oltattak be újra, véglegesen mindaddig nem vehetők föl, míg az idezett törvény követelményének eleget nem tettek. Bővebb értesítést nyújtó évi értesítővel készséggel szolgál a szülők megkeresésére az igazgató-szék. Kolozsvárt, 1889. július hó. Kiss Sándor, igazgató-tanár.

Humor. A k ő s z e g i pénznek csak nincs keletje, — jegyzi meg egy polgár — mert sem a főgymnáziumért, sem a kir. tábláért megszavazott százezereket nem akarta elfogadni a kormány! — Hja! — vi-z-szavág erre egy kormánypárti kortes — megsejtette ám a kormány, hogy azért akarják Kossuth Lajost diszpolgárrá választani a községi, hogy azután a megszavazott összegeket Kossuth-bankokban fizethessék le! — G y e r m e k s z o b á b ó l. Gyermekeim legyetek elkészülve a golya megüzente hogy egy testvérkét fog még nektek hozni! — szolt a mama. — Az idősebb kis lány erre siet megjegyezni: „Mamám vigasztalhatod magadat, mert én látam tegnap előtt a nagybácsinak golyóját, a Bodri elharapta egyik lábát s most egy lábom nem bír el még egy testvérkét! — Új j t i t u l u s. Ugyan kérem, hol találhatok a takarító kaszsa inast? (A takarékpénztári szolgát kereste.)

— **Mai számunkban** tisztelt olvasóink egy jó mellékletet találhatnak „Warner Safe Cure” híres gyógyszeréről; amire a t. olvasóinkat különösen figyelmeztetjük. Kapható minden ismertebb gyógyszerárban. Főraktár: „Salvator” gyógyszerár, Pozsonyban.

— **Áldásdus találmány.** Bármennyire előrehaladt is ma a tudomány, a legalattomosabb betegségek egyike kimondhatatlan kínok közt ezrével ragadja el az embereket s az orvosi tudomány tehetetlenül áll vele szemben. Valóban a pusztítás, melyet a vese- és májbajok még egyre okoznak, igazi csapása e földnek s e betegség réme még az emberiség legfelsőbb köreiben is iszonyuan pusztít s küzd királyokkal, a nélkül, hogy a tudomány leghivatottabb emberei, mint a németalföldi trónon látjuk, le tudják győzni. Hálával kellene tehát fogadni egy oly találmányt, mely az emberiség ez iszonyú csapásait, minő a vese- és májbaj, tényleg meggyógyít.

Eddig alig ismertek olyan pozitív módon ható szert, mely a máj- vese és vízi szervek krónikus bajait kigyógyítja, míg nem Warner Safe Cure-jében szerencsésen feltalálták azt. Jóllehet sok megtámadtatásnak kitéve Warner Safe Cur-je Ausztria-Magyarországon is minde-ütt utat tört magának, úgy, hogy ma a kigyógyultak egész légióval hálával ismeri el kitünő hatásait s számos orvosi bizonyítvány tanúságot tesz gyógyító hatásáról. A Cure nem holmi értéktelen titkos szer, hanem egyszerű természeti szer, s a természet még igen sok gyógyító erőt rejt magában.

Valameennyi eddigi megtámadtatás, melyet rosszakarat és elfogultság intézett e jótékony orvosi találmány ellen, csak azt eredményezte, hogy a szenvedők figyelme egyre jobban e szer felé fordult, s a beteg bizalommal használhatja ezt az áldást hozó italt.

Valamint a leghasznosabb találmányok közül is nem egynek sokat kellett szenvednie emberi rövidlátástól, de a benne rejlő hatalmas előnyök következtében utóbb mégis győzedelmeskedett, úgy most is áll a mondás: „Sok ellenség, sok becsület!”

Warner Saf Cur-je kapható a „Salvator” gyógyszerárban Pozsonyban, Trök József ur gyógyszerárban Budapesten s más ismertebb gyógyszerárakban.

— Dr. Grósz Sándor országszerte kitűnően ismert budapesti (Károly-körút 8) orvos, fővárosi bizottsági tag, a legújabb tudományos vívmányok alapján fogászati műtermet nyitott, melyet t. olvasóink figyelmébe ajánlunk.

Tanügyi Csarnok.

Kalászat

a nevelés-tanítás mezején kiváló tekintettel a tanulókor főbb hibáira.

(Második folytatás.)

Annak, hogy az iskolában gyakrabban kell büntetést alkalmazni mint otthon a családban, egyik oka valószínűleg az, hogy a szülő-házban aránylag kevesebb gyermek van, az iskolában ellenben mindig nagyobb csapat. Ha már most a tanuló érzi, hogy egyedül van a nevelővel szemben, érzi egyúttal teljes gyöngeségét és függő voltát; a tömegben ellenben nő bátorsága; és a gondolat, hogy mások is vannak hasonló sorsnak alávetve, könnyebben elviselhetőbbé teszi a netán bekövetkező büntetést. Figyelemre méltó az a hiba is, melybe némelykor, különösen a fiatalabb nevelő esik. Megtörténik ugyanis, hogy egyik-másik nevelőtlen gyermek pajkos magaviselete miatti fölhevülésében az e. és osztályt ítéli el; ez által elkieseríti a jobb érzésűeket, s midőn amaz látja, hogy kihágása miatt a többiek is bűnhődnek, vakmerőbbé, kihágóbbá válik. Utóljára is lábra kaphat emiatt az egész osztályban az elégedetlenség, és kész — a fegyelmetlenség. Az iskolában való rend fentartására igen alkalmas az: divide et impera-fele elv; a tanító u. i. megjegyvezve magának a rendellenkedésre hajlandókat, a többiekben pedig többé-kevésbé megbizván, figyelmét különösen amazokra fordíthatja.

Hatalmas tényező a növendék vonzalmának megnyerésére: a gyermeket megillető tisztelet. Maxima debetur puero reverentia — mondja Juvenalis. Szó szoros értelmében csak úgy neveünk ha nem erőszakosan, hanem eszszerűen kormányozunk; ha nem elnyomjuk a gyermek szabad akaratát, hanem azt kellőleg méltányolva, helyes mederbe tereljük. Kényszer és erőszak által sok keserűséget Őnhetünk az ifjú szívbe s így nevelésünk rendszerét annyira megutáltathatjuk vele, hogy annak főm. rdek fáradsággal szerzett eredményét, mint valami gyűlölt zsarnokságot s keserű rabigát, a legelső alkalommal lerázza magáról. Tehát kényszer nélkül, szeretet és bizalom által kell a jót, igazat, magaslatot, nagyot és szépet megkedveltetni.

A tanító végre ne mulassza el kikérni a szülők bizonyos mértékben való részvételét és közreműködését a növendék általános nevelésében s viszont, az okos szülő örüljön, ha a tanító a nevelés munkájában őt támogatja, segíti. E kettőnek egymáshoz való közeledéséből származó némely kölcsönös fölvilágosítások — ha egyébként a tanító teljesen független a szülőktől — nagy becsűek. A szülő-ház s az iskola között való barátságos érintkezés mindkettőnek, különösen az utóbbinak javára válhatik. Azonban fájdalom, igen sok szülő a legkellemesebb — hisz nem kerül fáradságába, — érintkezésben van az iskolával, amennyiben a legesélyesebb dolgról ép úgy, mint a legfontosabbról, ami az iskolában történik, folyton értesítve — fiaik által! Valóban szerencsétlenek a gyermekek, kiknek szülői vakon hisznek mindig igazat (!) mondó magzataik lamis tudósításainak, s részrehajlással kiszínezett elbeszéléseinek s iskolát, tanítót, a tanítás tárgyát a gúny czélpontjává teszik. Ily esetben, minthogy a tanító tekintélyével eszökkenhet a szülőké is, nagy szerencse, ha a gyermek belátása s az iskola iránt való megszokott tisztelete nagyobb lévén mint a gúnyolódók iránti, ezek helytelen beszédei nagyobb hatás nélkül maradnak. Károsnak károsak és ártalmasak mindenesetre, mert többé-kevésbé lerontják az ifjú szívben rejtőző köteles tiszteletet a főlebbvalók irányában, és ha a gúnyolódás szenvedélyes felháborodás kíséretében történik, a szülő semmiféle ijesztő, fenyegető figyelmeztetése sem elegendő többé a tiszteletlenség tovább terjedésének megállítására.

Nem kis szerep jutott a nevelés terén a példának. Exempla trahunt! Ki nem emlékszik vissza volt tanítóira? Mily mély nyomot hagyhat a nevelő példája a minden iránt fogékony ifjú szívben! Valóban nem esély része van a jövő nemzedék jellemének derék vagy nem derék voltában a tanító minőségének. A példa hatása pedig annál hathatósabb, minél kevésbé kiszámított, minél természetesebb; ha a tanító sokszor nem is sejtí, hogy egyik-másik szava, tette mélyen, örökre bevesődik a növendék lelkébe.

De többet mondok. A tanítónak nem annyira előjárnia kell példával, mint inkább maga legyen a minta-kép. Szó, megfelelő élet nélkül hangzó érez és pengő czimbalom. Ha a tanító jellemes, nyíltszívű, őszinte: a tanulókon is meglátszik e tulajdonságok hatása; ha bánásmódja emberséges: tanítványai engedelmesekké, hajlékonyakká válnak; ha nyers, durva, kemény természetű: szerencse, ha tanítványai még rosszabbakká nem lesznek; ha finom modorú, kötelessége teljesítésében pontos: elsajátítják ezt növendékei is. Általában elmondhatjuk, amilyen a nevelő, olyan a növendék; amilyen a tanító, olyan a tanítvány. És ha tanítványainkon, mint valami tükrörben észreveszünk, hogy eljárásunk bizonyos tekintetben nem korrekt, javítsuk azt meg; mert a tanítónak éppen a valót, az illendőt, a helyzetet kell tanítani s tennie, és aki tanításával ellenkezőleg eszelepszik, ellenmond önmagának s könnyen megszegyenülhet. Docendo discimus.

Ha már most a tanító a nevelő-eszközök lelkiismeretes felhasználásával sem nyeri meg valamennyi nö-

vendéke hajlandóságát ezen ép oly kevésbé csodálkozhatunk, mint azon, hogy az iskolán kívül a nyilvános életben is, a dolgok összefüggését s az események okait csak fölültesen szemlélők egyik szélsőségből, irányból a másikba eszaván át, gyakran változtatják ítéletüket. De ez hagyján! Hisz a komoly nevelőhöz teljesen méltatlan a kaczer népszerűség hajhászása. A tanulók részéről pedig az ítéletnek csak akkor van helye s igazi értéke, mikor — lerázván magukról az iskola porát — kilépnek az élet nagy mezejére és a megélhetés és öntönntartás izasztó nagy munkájában néha vissza-vissza gondolnak talán már porladozó nevelőik emlékére. — Tudván a tanító, hogy jó akarói mellett megtalálja ósár-lóit is, keresse fáradsága jutalmát az öntudatban. Vagy nem jutalom-e már magában véve a jól teljesített kötelesség édes érzése?! Ez a nevelő dicsősége, legszebb jutalma!

Végre a nevelés munkájában kiszámíthatatlan haszonnal jár az egyesekre nézve mint az összesre a türelem, a szeretettel párosult, megmérhetetlen, kiapadhatatlan türelem.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: *Csorba Géza.*

Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Irodalom.

— Balázs Sándor, a szerencsétlen véget ért kitűnő magyar humorista még kötetben meg nem jelent műveinek kiadását az elhunyt író vezetés halála után a Kisfaludy-társaság vállalta magára ahova be is adatott egy két kötetre való elbeszélés, s kedvezően meg is bírálattott. A könyvkiadó bizottság azonban még mindig nem határozott. Balázs Sándor művei azonban elsősorban a napi sajtó raktárában nem maradhatnak s abban már bizni nem lehet, hogy a Kisfaludy társaság kiadja. Jártam kiadó után, nem találtam; végre panaszkodtam az elhunyt és az én barátomnak Fekete József magán fi-tan- és nevelő intézettelajdonosnak (Budapest, I. ker. Attila-utca 58), ki magára vállalta a kiadás költségeit. Midőn ezt a tisztelt szerkesztőség tudomására hozom, kérem becses lapja közönségét erről addig is értesíteni, míg az előfizetési felhívások szét nem küldetnek.

Erdélyi Gyula.

Piaczi-árak

1889. évi július hó 27-áról.

Buza	100 kilo	7 frt. 80 krtól	8 frt. 20 kr-ig.
Rozs	"	6 " 70 "	7 " 30 "
Árpa	"	6 " 70 "	7 " 5 "
Kukoricza	"	5 " 80 "	6 " — "
Zab	"	6 " 70 "	7 " — "

	frt. kr.		frt. kr.
Buzaliszt I. 100 kilo	15 40	100 kilo burgonya	4 50
" II. "	14 40	Marhahus . 1 kilo	— 48
Rozsliszt I. "	13 70	Marha zsír	1 —
" II. "	13 40	Disznóhus . "	— 56
Buzakorpa . "	8 75	" zsír . "	— 96
Rozs . "	5 —	Borjulus . "	— 60
Köleskása . "	11 —	Birkahus . "	— 40
Dara . "	16 —	1 méteröl búkkfa	13 50
Árpa dara . "	8 —	" dorong	10 —
Széna . "	2 80	" tölgyfa	9 40
Szalma . "	1 70	" dorong	7 60

H I R D E T É S E K.

Alkalmi vétel!

A „Gyöngyös“ folyó mellett fekvő fürdőhe-

lyiség az úgynevezett

„Neubad“

korcsmai-, táncz- és kerti-helyiséggel, alkalmas lakással, tekepályával és több káposztással a fundus instruktussal együtt, vagy anélkül azonnal szabad kézből eladó.

Bővebbet a tulajdonos

Schwarzbach József.

Dr. Grósz Sándor

megyei t. főorvos, orvos, sebészi tudor és mütő fogorvos

fogászati műterme

Budapest, Károlykörút 7. szám alatt van,

a hol a legújabb tudományos vívmányok alapján, a fog piombirozása, fogak készítése eszközöltetik

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta

a főtisztelendő és hegyes „Benedek-rendű“ szerzetesektől

Soulac-i apátság Girondéban.
Prior: Dom Magelonne.
2 arany érem:
Brüssel 1880 — London 1884
A legmagasabb kitüntetések.
Feltalál: 1373-ban Pier. Boursaud
Prior által.

A főtisztelendő és hegyes „Benedek-rendű“-ek fog-elixirjének mindennapi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vízben — megakadályozza a lyukas fogak képződését és meggyógyítja a lyukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősíti és épen tartja.

Olvassóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmüket ezen régi és hasznos készítményre felhívjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvszer a fogfájás ellen.

Ház alapítottott 1807-ben. **SEGUIN** Bordeaux 106 és 108.

Főügynök: **SEGUIN** Rue Croix de Sequey.

Kapható minden nevezetesebb illatszertárú-kereskedésben, gyógyszerárú-kereskedésben, gyógyszerárú-kereskedésben.

ALBRECHT JÓZSEF ÖZVEGYE

varrógép-raktár

Köszegi-utca 14. sz. a Szombathelyen.

Van szerencsém a n. é. érdekelt közönség becses tudomására hozni, miszerint üzletemet újabban ismét kibővítettem, s a jelenleg divó Bicycle-sport részére is berendeztem. Raktáron tartok jó minőségű, s olcsó ár mellett

Bicycle és Rover-gépeket

a hozzá tartozó felszerelési tárgyakat. Javítások jól, gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Egyúttal bátorodom nagy raktáramat minden rendszerű és elsőrangú gyártmány

varrógépekben

ugyszinte minden hozzá tartozó kellékek s javításokra nézve is a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani, s továbbra is megtisztelő bizalmát kérni.

Kiváló tisztelettel

Kovács Ferencz,
üzletvezető.